

Základná škola, Školská 295, Štítnik

ŠKOLA PRE VŠETKÝCH

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

ISCED 2

Vypracovala: Mgr. Zuzana Adamová

Schválila: Mgr. Jana Smolková (riaditeľka školy)

Dátum účinnosti: 1.9.2018

Inovovaný školský vzdelávací program - Škola pre všetkých

Základná škola

Nížšie stredné vzdelávanie – ISCED 2, dĺžka vzdelávania 5 rokov

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma : denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ

Názov školy: Základná škola

Adresa: Školská 295, 049 32 Štítnik

IČO: 35543604

Kontakt: 058/7931330

sekretariat@zsstitnik.sk

Riaditeľ školy: Mgr. Jana Smolková

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Jana Smolková

Zriaďovateľ

Názov: Obec Štítnik

Adresa: Námestie 1. mája 167, 049 32 Štítnik

Kontakty: 058/7883790

Platnosť programu od 1.9.2015

Mgr. Jana Smolková
riaditeľka školy

Platnosť ŠkVP Revidovanie ŠkVP	Dátum platnosti	Prerokovanie a schválenie pedagogickou radou	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
Inovovaný ŠkVP	od 1.9.2015	24.8.2015	
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9.2016	30.8.2016	Vypracovanie učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov v 6. ročníku.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9.2017	28.8.2017	Vypracovanie učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov v 7. ročníku.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9.2018	27.8.2018	Aktualizácia údajov – zmena riaditeľa. Vypracovanie učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov v 8. ročníku.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1. 9. 2019	26.8.2019	Vypracovanie učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov v 9. ročníku. Aktualizácia učebných osnov podľa učebného plánu. Zapracovanie Zákona č. 138/2019 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1. 9. 2020	24. 8. 2020	Zmena učebných osnov v predmete slovenský jazyk (presúvanie učiva z dôvodu pandémie COVID-19), v predmete anglický jazyk 6. ročník (6.A trieda používanie inej učebnice), v predmete technika v 8. a 9. ročníku (delenie žiakov na skupinu dievčat a chlapcov, zmena počtu vyučovacích hodín), v predmete dejepis 9. ročník (zmena počtu vyučovacích hodín), v predmete chémia 9. ročník (zmena počtu vyučovacích hodín).
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1. 9. 2021	25. 8. 2021	Doplnenie výkonových štandardov a učebných osnov v 7. ročníku – predmet ruský jazyk, v predmete anglický jazyk 7. ročník (7.A trieda používanie inej učebnice), zmeny počtu vyučovacích hodín podľa aktuálneho učebného plánu ISCED 2.
	od 1.1.2022	26.1. 2022	Úprava školského zákona č. 245/2008 - hodnotenie
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9. 2022	25. 8. 2022	Doplnenie výkonových štandardov a učebných osnov v 8. ročníku –

			predmet ruský jazyk, v predmete anglický jazyk 8. ročník (8.A trieda používanie inej učebnice), zmeny počtu vyučovacích hodín podľa aktuálneho učebného plánu ISCED 2
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9. 2023	24.8.2023	Doplnenie výkonových štandardov a učebných osnov v 9. ročníku – predmet ruský jazyk, zmeny počtu vyučovacích hodín podľa aktuálneho učebného plánu ISCED 2
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9. 2024	26.8.2024	Aktualizácia učebných osnov podľa aktuálneho učebného plánu ISCED 2. Dodatok k Školskému vzdelávaciemu programu.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9. 2025	21.8.2025	Aktualizácia učebných osnov podľa aktuálneho učebného plánu ISCED 2.
Revidovanie inovovaného ŠkVP	od 1.9. 2026	24.8.2026	Dodatok č. 17 – zapracovanie AI gramotnosti do prierezových tém a následne do učebných osnov. Dodatok č. 5 – doplnenie kapitol. Aktualizácia učebných osnov podľa aktuálneho učebného plánu ISCED 2.

OBSAH

1.1 Charakteristika školy.....	5
1.1.1 Charakteristika žiakov.....	5
1.2 Poslanie výchovy a vzdelávania.....	5
1.3 Stupeň vzdelania	6
1.4 Zameranie školy	6
1.5 Profil absolventa.....	7
1.6 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania.....	7
1.7 Učebný plán ISCED 2 a učebné osnovy	8
1.7.1 Prierezové témy.....	8
Osobnostný a sociálny rozvoj	9
Výchova k manželstvu a rodičovstvu	9
Environmentálna výchova.....	10
Mediálna výchova	10
Multikultúrna výchova	11
Ochrana života a zdravia.....	11
AI gramotnosť	12
1.7.2 Finančná gramotnosť.....	13
1.8 Personálne zabezpečenie.....	16
1.9 Materiálno-technické a priestorové podmienky.....	17
1.10 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	17
1.11 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov.....	17
1.12 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy	18
1.13 Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov	18
1.14 Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	18
1.15 Systém podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.....	18
1.16 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania	18

1 ŠKOLA PRE VŠETKÝCH

1.1 Charakteristika školy

Základná škola v Štítniku je plnoorganizovaná so všetkými ročníkmi. Škola má pridelenú právnu subjektivitu. Nachádza sa v strediskovej obci Štítnik. Súčasný areál bol daný do prevádzky v roku 1966. Pri základnej škole je zriadený aj školský klub detí.

1.1.1 Charakteristika žiakov

Počet žiakov sa pohybuje priemerne okolo 260. Do školy dochádzajú žiaci z okolitých obcí: Roštár, Petrovo, Kocel'ovce, Slavoška, Markuška, Hanková, Brdárka, Rozložná, Gočaltovo, Honce, Rožňavské Bystré, Kunova Teplica. Dochádzajúci žiaci tvoria 70 % všetkých žiakov.

Škola umožňuje všetkým žiakom získať dostatočné vedomosti a zručnosti. Žiaci sa zapájajú do rôznych projektov, úspešne reprezentujú školu na rôznych súťažiach a predmetových olympiádach. Mnoho žiakov pokračuje v štúdiu na gymnáziách, stredných školách s maturitou, stredných odborných školách.

V škole sa vzdelávajú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia. Týmto žiakom vytvárame vhodné podmienky pre ich úspešné vzdelávanie prostredníctvom individuálneho prístupu.

1.2 Poslanie výchovy a vzdelávania

Nižšie stredné vzdelávanie nadväzuje na primárne vzdelávanie. Cieľom školského vzdelávacieho programu je:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu s dôrazom na kultivovanú komunikáciu,
- podporovať túžbu poznávania, objavovať nepoznané - aktívne zapájanie žiakov do procesu vyučovania,

- podporovať vnútornú motiváciu žiakov, podporovať ich samostatnosť, zodpovednosť, aktivitu, tvorivosť, potrebu pracovať pre svoje vlastné uspokojenie,
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť),
- podporovať tvorivé vyučovanie, kde žiaci môžu prejsť svoj talent, nadanie, dispozície, tvorivo a kriticky riešiť problémy, navrhovať riešenia,
- rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, ovládanie IKT,
- podporovať nadaných a talentovaných žiakov – podporovať motiváciu, zapájať ich do rôznych mimoškolských aktivít, motivovať ich k nadpriemerným výkonom a schopnostiam, zapájať ich do rôznych súťaží a olympiád,
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní,
- využívať inovatívne a aktivizujúce metódy, formy vyučovania, zážitkové učenie,
- zamerať sa na všestranný rozvoj žiaka, na jeho rozumové, citové a vôľové vlastnosti,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

1.3 Stupeň vzdelania

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním deviateho ročníka. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

1.4 Zameranie školy

Základná škola v Štítniku je školou pre všetkých. Je škola, ktorá je otvorená, pripravená na výzvy a aktuálne požiadavky spoločnosti a doby. Usiluje o vytváranie pozitívnych medziľudských vzťahov medzi žiakmi i v pracovnom kolektíve učiteľov a žiakov. Vychádza z otvorenej komunikácie s rodičmi, obcou, poradenskými centrami a inými inštitúciami. Škola podporuje využívanie aktivizujúcich metód vyučovania s cieľom všestranného rozvoja osobnosti žiaka schopného zodpovedne rozhodovať, žiť podľa všeobecne uznávaných životných a morálnych hodnôt a občianskych princípov. Vo vyučovacom procese školy sú využívané moderné digitálne technológie. Realizáciou projektov a akcií pod vedením koordinátorov vedie žiakov k zdravému životnému štýlu, k rešpektovaniu ľudských práv

a k tolerancii. Projektovými dňami, výchovnými koncertmi, exkurziami a rôznymi podujatiami buduje vzťah žiakov ku kultúre, tradíciám v regióne.

1.5 Profil absolventa

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania.

Žiak ovláda základné komunikačné zručnosti v slovenskom jazyku, dokáže sa vyjadrovať súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou. V rámci cudzieho jazyka komunikuje na úrovni používateľov základov jazyka A2.

Pri riešení praktických problémov žiak používa matematické postupy a vedomosti, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia. Pre potreby a učenia sa, spracovania informácií alebo i vo voľnom čase kriticky využíva informačné a komunikačné technológie. Žiak pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov.

Žiak dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote. Dokáže posúdiť svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy. Chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote, predchádza obezite.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania rešpektuje práva iných. Váži si sám seba i druhých. Dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať, správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám. Má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Žiak si uvedomuje význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti. Má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

1.6 Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelávania

Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník a štúdium trvá 5 rokov.

Formy organizácie výchovy a vzdelávania upravuje platná legislatíva § 54 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Za výber vyučovacích metód a foriem práce vo vyučovaní svojich predmetov zodpovedá pedagogický zamestnanec. Vyberá ich v závislosti od charakteru vyučovacieho predmetu, danej témy na vyučovacej hodine, od aktuálneho zoskupenia žiakov, od cieľa, ktorý chce dosiahnuť. Na dosiahnutie kľúčových spôsobilostí žiakov vyplývajúcich zo školského vzdelávacieho programu a súčasne v súlade so zámermi školy, pedagógovia využívajú nielen klasické formy vyučovania v triede, ale aj rôzne inovatívne metódy a metódy alternatívnej pedagogiky. Podporovaná je výučba pomocou dostupnej didaktickej techniky s využitím edukačných programov, samostatná organizovaná práca žiakov, kooperatívne vyučovanie, projektové vyučovanie, spájanie teoretických vedomostí s praktickým životom, práca s názornými pomôckami, uplatňovanie medzipredmetových vzťahov a prierezových tém, vyučovanie v prírode.

1.7 Učebný plán ISCED 2 a učebné osnovy

Učebný plán ISCED 2 a učebné osnovy jednotlivých predmetov vychádzajú z Inovovaného štátneho vzdelávacieho programu, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre druhý stupeň základnej školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Učebný plán a učebné osnovy sú prílohou tohto dokumentu. Obsahujú rozsah vyučovacieho predmetu, vzdelávaciu oblasť, tematické celky s pojmami a ich časovú dotáciu v rámci predmetu, použité prierezové témy.

1.7.1 Prierezové témy

Prierezové témy svojím obsahom a výchovným zameraním dopĺňajú vzdelávacie oblasti, spájajú sa s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. Priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia a AI gramotnosť.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Hlavným cieľom prierezovej témy je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vede ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným,
- optimálne usmerňoval vlastné správanie,
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce,
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce,
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií,
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti,
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva,
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Environmentálna výchova

Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, v ktorom sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí,
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...),
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach,
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu,
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom,
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu žiaka, keďže sú integrálnou súčasťou ich každodenného života. Médiá výrazne ovplyvňujú správanie žiaka, utváranie jeho hodnôt a jeho životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy je postupné zvyšovanie úrovne mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá.

Je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti,

- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne,
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov,
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu,
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Multikultúrna výchova

Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať iné kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou Multikultúrna výchova úzko súvisí regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry,
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu,
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí,
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Ochrana života a zdravia

Prierezová téma Ochrana života a zdravia sa realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar.

Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov,

zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznal nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie,
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane,
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc,
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách,
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

AI gramotnosť

Prierezová téma AI gramotnosť reaguje na rozvoj umelej inteligencie a jej rastúci vplyv na vzdelávanie, komunikáciu a spoločnosť. Má nadpredmetový charakter a prepája sa s mediálnou výchovou, osobnostným a sociálnym rozvojom a výchovou k ľudským právam. Cieľom prierezovej témy je rozvíjať schopnosť žiakov porozumieť základným princípom fungovania AI, kriticky posudzovať jej výstupy a používať ju efektívne, zodpovedne, bezpečne a eticky. Žiaci sa učia využívať AI ako partnera na podporu vlastného učenia a sebarozvoja uvedomujúc si, že nenahrádza ich vlastné myslenie, tvorivosť a osobnú zodpovednosť ani medziludské vzťahy. Rozvíjajú si schopnosť udržiavať zdravú rovnováhu pri používaní AI a posudzovať jej vplyv na jednotlivca, spoločnosť a životné prostredie. Cieľom

prierezovej témy AI gramotnosť je, aby žiak:

- porozumel základným princípom fungovania AI a jej využitiu v rôznych oblastiach života,
- kriticky pristupoval k výstupom AI, uvedomujúc si ich pravdepodobnostnú povahu a možné skreslenia,
- efektívne a bezpečne používal AI na podporu vlastného rozvoja a učenia sa v súlade s etickými normami a dohodnutými pravidlami,
- vnímal AI ako pracovný nástroj, nie ako náhradu za vlastnú tvorivosť, osobnú zodpovednosť či medziludské vzťahy,
- uplatňoval princípy digitálneho wellbeingu a nastavil si hranice pri interakcii s AI,
- posudzoval etické, sociálne a environmentálne súvislosti AI a jej vplyv na súkromie, spoločnosť a udržateľnosť.

Obsah vzdelávania v oblasti AI sa zameriava na princípy jej fungovania (úloha dát, pravdepodobnostná povaha AI, možnosť vzniku skreslení), príklady využitia AI v každodennom živote, riziká spojené s jej používaním (bezpečnosť, deepfake, porušovanie súkromia), etické aspekty používania AI, spoločenské a environmentálne súvislosti jej využívania, vplyv AI na jednotlivca (identita, kognitívne schopnosti, duševná pohoda) a spoločnosť a hľadanie rovnováhy medzi digitálnym a ľudským svetom.

Prierezová téma sa realizuje integráciou do jednotlivých vyučovacích predmetov, projektovým a problémovým vyučovaním, diskusiou, analýzou konkrétnych príkladov a reflexiou skúseností žiakov. Pri jej realizácii sa zohľadňuje veková primeranosť, podpora kritického myslenia, rozvoj digitálnych spôsobilostí a posilňovanie osobnej zodpovednosti žiakov.

1.7.2 Finančná gramotnosť

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Pre nižšie stredné vzdelávanie je určená 2. úroveň jednotlivých kompetencií.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

Čiastková kompetencia : Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Žiak dokáže vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov. Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov. Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Čiastková kompetencia : Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov

Žiak dokáže vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Čiastková kompetencia: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Žiak dokáže vysvetliť význam ochrany vkladov v SR. Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Čiastková kompetencia: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Žiak dokáže identifikovať korupčné správanie, podvodné správanie. Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia: Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia : Identifikovať zdroje osobných príjmov

Žiak dokáže vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Čiastková kompetencia: Vypracovať finančný plán

Žiak dokáže vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory), zostaviť rozpočet domácnosti. Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby. Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Čiastková kompetencia: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Žiak dokáže uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Čiastková kompetencia: Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Žiak dokáže vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi a navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia: Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Žiak dokáže Vysvetliť, kedy šoriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou). Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Čiastková kompetencia: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov
Žiak dokáže zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority, dokáže prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Dokáže opísať základné typy bankových produktov.

Čiastková kompetencia : Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Žiak dokáže opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Čiastková kompetencia: Opísať používanie rôznych metód platenia

Žiak dokáže opísať moderné spôsoby platenia, rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia : Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Žiak dokáže zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty.

Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Čiastková kompetencia : Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Žiak dokáže uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov, vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Čiastková kompetencia: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Žiak dokáže uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Žiak dokáže vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“, dokáže opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Čiastková kompetencia: Zhodnotiť investičné alternatívy

Žiak dokáže uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom, uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti). Dokáže zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia : Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Žiak dokáže opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť, vysvetliť podstatu a význam poistenia. Dokáže uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Čiastková kompetencia: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Žiak dokáže vysvetliť základný účel verejného poistenia, Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Čiastková kompetencia: Charakterizovať komerčné poistenie

Žiak dokáže rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel. Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Začlenenie finančnej gramotnosti do výchovnovzdelávacieho procesu v rámci predmetov uvádzame ako prílohu tohto dokumentu.

1.8 Personálne zabezpečenie

Počet pedagogických zamestnancov na škole sa pohybuje okolo 30. Vedúci pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady a sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny, uplatňujú manažérske zručnosti pri riadení pracovného kolektívu, podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov, zabezpečujú podmienky pre pozitívnu klímu v oblasti personálnych vzťahov.

V škole pracujú poradné orgány riaditeľa školy, a to výchovný poradca, vedúci metodických orgánov, vedúci sekcie triednych učiteľov, koordinátor žiackeho parlamentu, koordinátor výchovy k ľudským právam, koordinátor prevencie drogových závislostí, koordinátor špeciálno-pedagogického poradenstva, koordinátor environmentálnej výchovy, koordinátor finančnej gramotnosti, koordinátor boja proti obezite, koordinálny a inkluzívny tím. V rámci projektu Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov pôsobia na škole pedagogickí asistenti a asistenti pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Pedagogickí zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou, preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a rodičmi, uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

1.9 Materiálno-technické a priestorové podmienky

Školu tvorí šesť pavilónov, v troch sa nachádza 15 bežných tried, v ďalších pavilónoch sa nachádzajú: telocvičňa, dielňa, učebňa fyziky a chémie, 2 učebne informatiky, cvičná kuchynka, kabinety, školská kuchyňa a jedáleň, kancelárie vedenia školy, zborovňa a kancelária ekonomického úseku. Zriadené odborné učebne sú vybavené modernými didaktickými pomôckami a digitálnou technikou, ktoré umožňujú plne realizovať učebné osnovy. Súčasťou areálu školy je multifunkčné ihrisko a ovocný sad, prírodná učebňa, dopravné ihrisko.

1.10 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Metódy a formy zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní žiakov a učiteľov sú bližšie uvedené v Školskom poriadku a v Pracovnom poriadku Základnej školy v Štítniku.

1.11 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia žiakov

Hodnotenie a klasifikácia výsledkov žiakov vychádza z Metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu č.22/2011. Predmety etická a náboženská výchova sú neklasifikované, práca žiaka sa hodnotí slovom aktívne absolvoval alebo neabsolvoval.

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia žiakov v jednotlivých predmetoch je súčasťou Smernice o hodnotení a klasifikácii žiakov.

1.12 Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Vnútorý systém hodnotenia zamestnancov vychádza z § 70 zákona č. 138/2019 Z. z. a z Pracovného poriadku Základnej školy v Štítniku.

1.13 Požiadavky na profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov

V rámci ďalšieho vzdelávania sa pedagogickí a odborní zamestnanci vzdelávajú vo svojej aprobácii, aby sa oboznámili s novými formami a metódami práce, prípadne si svoju aprobáciu rozširujú. Plán profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov je súčasťou Plánu práce školy pre príslušný školský rok.

1.14 Podmienky pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je rozpracované v Školskom vzdelávacom programe pre žiakov s poruchami učenia a v Školskom vzdelávacom programe pre žiakov s mentálnym postihnutím.

1.15 Systém podpory žiakov v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Škola vychádza z dostupných zdrojov na webovom sídle: Učíme - metodický portál - Učenie rešpektujúce rozmanitosť a priebežne aplikuje vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov. Kapitola bude podrobnejšie vypracovaná do 31. augusta 2027.

1.16 Stratégia digitálnej transformácie vzdelávania

Škola vychádza z Digitálnej stratégie školy na obdobie 2024 – 2029 z dostupných zdrojov na webovom sídle: [Digitálne kompetencie a mediálna gramotnosť | Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky](#), [Stratégia digitálnej transformácie školy – NCDTV](#), [AI vo vzdelávaní - AI gramotnosť](#) a priebežne aplikuje vo výchove a vzdelávaní vybrané prvky z týchto zdrojov. Kapitola bude podrobnejšie vypracovaná do 31. augusta 2027.